

CHRISTOPHORI
BESOLDI
JC.

Dissertatio Politico-Juridica,

DE

FOEDERUM JURE.

ubi in simul de

PATROCINIO ET CLIENTELA,

ac item de

NEUTRALITATE,

disputatur succinctè.

ARGENTORATI

Impensis Heredum LAZARI ZETZNERI.

Anno M. DC. XLI.

LECTORI PIO ET CANDIDO SA- LUTEM.

Objectum huius nostræ dissertationis, non egere videtur operosiori commendatione; cum & Cicerone, *pro Cornel. Balbo* monente, præstabilis sit scientia in foederibus, pactionibus, conditionibus populorum, Regum, exterarum nationum, in universo denique jure belli & pacis. Nec verò Leguleis hoc movere bilem debet, quòd non ex jure solùm scripto, decisiones sumo; sed in campos latissimos juris ususque gentium excurro. Et latet nempe Foederum hocce Jus, in recessibus naturæ, & distractum variè, ac dissipatum valdè est. Quin & ipsæ quoque leges (quod Cuiacius *in observationibus*, alicubi monet) politico Judicio dijudicari debent. Cognoscenda namque principia sunt, eaque prima, quibus subnixi, de jure responderunt veteres Nomothetæ; scientissimi activæ Philosophiæ: ut loquitur Hieron. Capivaccius, *tr. de different. disciplin. cap. 4. num. 40.* Absit hinc denique præceptus iudicium illorum, qui nec pro arbitrato sentire, nec item liberè dubitare quenquam sinunt; qui verba & clausulas captant, canumque instar dilacerant cuncta. Hosce potius volo, qui de opere quocunque judicant ex scribentis primario scopo, quibusque cum Celso nostro, *in L. Labeo. ff. de supellect. legat.* prior & potentior est mens, quàm dicentis vox.

*Sit bonus interpres, & nil mala verba nocebunt.
Sit malus Interpres, & nil bona verba juvabunt.*

CAPUT PRIMUM.

Anné utile & licitum fiet, Fœdera contrahi?

MICIS, fœderatisque, ut Imperium careat ullum, vix fieri posse videtur, Casp. Facius *polit. Livianæ, part. 1. art. 23.* Joh. de Marnix, *resolut. politic. sect. 6. resolut. 2.* Zachar. Viotor, *disp. d. exempr. th. 21. à Princip.* Reinkingk, *de Regim. secul. lib. 2. class. 3. n. 13.* Gechulius apud Arum: *um part. 1. iur. publ. discours. 28. thes. 21. item th. 33. & seqq. multus.* Remigius Felchius, *dissert. de fœderib. thes. 1. lit. b. tom. 5. dispp. Basileens.* Præterquam enim, quòd homo sociale animal est; quæ sanè societas, non unius Imperij terminis concludi videtur; non minimus insuper societatis is est usus, ut commercia, jure gentium introducta, humanique contractus celebrentur; quibus plurium facultatibus operisque in unum hinc inde collatis, communicatio rerum omnium institui possit: societatibus verò sublatis, commercia omnia cessabunt, nec ex copia unius, aliorum inopia, subsidium habebit.

II. Fœdera faciunt ad securitatem in pace, in bello ad auxilia impetrandam. Indeque qui alienâ ope sunt destituti, pauperes ac solitarij dicuntur: & angustia est propinqua, dum nemo existit adjutor: quod olim experta est Laïs, in terra Sidoniorum; *Judic. cap. 18. vers. 7. & 28.* quæ facillè ab Israëlitis victa fuit, eò quòd cum nullo hominum haberet quicquam societatis. Ita Constantino Palæologo, Imperatori Constantinopolitano, fœdus & auxilia Venetorum, in periculo etiam præsentissimo respuente, à Mahumeto Turcarum Rege, ademptum est imperium Orientale universum. Remigius Felchius *d. dissert. de Fœderib. thes. 1.* Et cur quæso Respubl. ulia, aut quis populus unquam, sibi soli vivere queat: cum nullus homo solus esse velit, aut possit? Quemadmodum infelix est privatus, omni prorsus qui amico caret; ita & talis Respublica existere videtur, si destituatur fœderato. Idcirco post preces ardentes, adversus bella atque arma, quorum illationem metuimus, aut suspicamur; non aliud promptum magis, atque paratum remedium esse, quàm Fœdera, si legitimè inita sient, existimatur.

III. Nec hinc eximimus Imperium per se potens. Fœdera namque, ad potentiam plurimum facere videntur. Romani enim copiis sociorum, non pauciora quàm suis auspiciis gesserunt. Fœdera securitatem non solum præstant, sed & adferunt auctoritatem. Majoris quippe Principem quisque facit, quem ambiunt exteri Reges, & Magnates, ad quem crebrò ventitant splendide legationes. P. Adamus Contzen, *lib. 8. politic. cap. 24. num. 1. & 2.* Porro experientia omnium seculorum, testatum fecit; verum esse Aristotelis effatum; *lib. 8.*